

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 31 stycznia 2018 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, w sprawie prowadzonej za sygnaturą akt. III Ns 767/17 z wniosku W. M. z udziałem E. W. o stwierdzenie nabycia spadku, o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po A. W.: 1) oddalił wnioski E. W. o zatwierdzenie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po A. W., 2) oddalił wniosek W. M. o stwierdzenie nabycia spadku po A. W., 3) ustalił, że uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Apelacje od powyższego orzeczenia wywiedli wnioskodawca i uczestnik.

Wnioskodawca zaskarżył orzeczenie w zakresie punktu 2 i 3. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie:

- art. 510 § 1 k.p.c. w zw. z art. 1025 § 1 k.c. poprzez błędną interpretację skutkującą nieuprawnionym przyjęciem, że wnioskodawcy nie przysługiwała legitymacja do wystąpienia z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym dłużniku, a w konsekwencji oddaleniem przedmiotowego wniosku,

- art. 6 k.c. w zw. z art. 233 § 1 k.c. poprzez wyprowadzenie z materiału dowodowego błędnego i nie znajdującego w nim umocowania wniosku, iż wnioskodawca nie uprawdopodobnił swej legitymacji w sprawie.

Skarżący wniósł o zmianę postanowienia w zaskarżonej części poprzez stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym A. W. przez E. W. wprost oraz orzeczenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy zwrotu poniesionych przez niego kosztów postępowania w łącznej wysokości 92 zł, zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego. Ewentualnie skarżący wniósł o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego jej rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach za obie instancje.

Uczestniczka zaskarżyła orzeczenie w zakresie punktu pierwszego. Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych sprzecznych z zebrany materiałem dowodowym, tj. błędne uznanie, że uprawnienie uczestniczki do uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku wygasło najpóźniej 10 października 2017 roku, w sytuacji gdy wnioskodawca nie wykazał, aby zmarły spadkodawca był jego dłużnikiem, w szczególności nie wykazał istnienia zobowiązania zmarłego w stosunku do jego osoby, co w konsekwencji powoduje w ocenie skarżącej, że po stronie uczestniczki nadal istnieje możliwość uchylenia się od niezłożenia w ustawowym terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym ojcu z uwagi na istniejący brak znajomości stanu majątku spadkowego.

Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia w pkt. 1 i zatwierdzenie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku o A. W., zasądzenie na rzecz uczestniczki zwrotu kosztów postępowania za I i II instancję według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest zasadna.

Wbrew stanowisku Sądu Rejonowego stwierdzić należy, że W. M. wykazał interes w uzyskaniu stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym A. W..

W rozumieniu art. 1025 § 1 k.c. oraz art. 669 - 679 k.p.c. zainteresowanymi w zgłoszeniu żądania stwierdzenia nabycia spadku zarówno w podstawowym trybie przewidzianym w art. 669-677 k.p.c., jak i w trybie szczególnym przewidzianym w art. 679 k.p.c. są nie tylko spadkobiercy lub ich następcy prawni, lecz także wszystkie inne osoby

mające interes prawny w prawidłowym wykazaniu następstwa po spadkodawcy, z czym wiążą się doniosłe skutki prawne, w szczególności przewidziane w art. 1025 § 2, art. 1027 i 1028 k.c. (post. SN z dnia 12 stycznia 1983 r., III CRN 218/82, OSNC 1983, nr 8, poz. 124). Do kręgu osób uprawnionych do złożenia wniosku należy przede wszystkim zaliczyć każdego spadkobiercę oraz następców prawnych spadkobiercy, nabywcę spadku lub udziału w spadku, wierzyciela spadkodawcy lub wierzyciela spadkobiercy, osobę, na której rzecz został uczyniony zapis windykacyjny, zapisobiercę uprawnionego z tytułu zapisu zwykłego, dalszego zapisobiercę, uprawnionego do zachowku, wykonawcę testamentu. Do kręgu uprawnionych należy też zaliczyć byłych pracowników spadkodawcy jako jego wierzycieli (R. S., Sytuacja pracowników po śmierci spadkodawcy, Prawo Pracy 2004, nr 4, s. 18).

W ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawca wykazał interes w złożeniu wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym A. W.. Z przedłożonej przez W. M. umowy o przelew wierzytelności i umowy pożyczki zawartej przez spadkodawcę A. W., wynika iż jest on wierzycielem spadkodawcy.

Wyżej opisane okoliczności uzasadniają uchylenie zaskarżonego wyroku z mocy art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy rozpozna wniosek o stwierdzenie nabycia spadku.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy pozostawił Sądowi Rejonowemu stosownie do treści art. 108 § 2 k.p.c.

Apelacja uczestniczki postępowania jest nieuzasadniona.

Chybiony jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Wbrew stanowisku strony apelującej Sąd Rejonowy dokonał wszechstronnej i wyczerpującej analizy materiału dowodowego. Przypomnieć należy, iż przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko w przypadku, gdyby nie była oparta na odpowiadającym zasadom logiki powiązaniu ujawnionych w postępowaniu dowodowym okoliczności w całość zgodną z doświadczeniem życiowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z 27 września 2002 r., II CKN 817/00). Skarżąca braku logiki w ocenie materiału dowodowego lub sprzeczności tej oceny z doświadczeniem życiowym zdaniem Sądu Okręgowego nie wykazała. Uczestniczka podnosząc powyższy zarzut nie wskazała, w jaki sposób Sąd I instancji naruszył zasadę swobodnej oceny dowodów.

Powołując się natomiast na naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. uczestniczka zakwestionowała dokonaną, przez Sąd Rejonowy ocenę merytoryczną, że uprawnienie uczestniczki do uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku wygasło najpóźniej w 2017 roku.

Uzasadnienie szczegółowo powyżej opisanych zastrzeżeń, jakie apelująca zgłasza względem prawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia, ujawnia, iż skarżąca nie przyjmuje do wiadomości, iż skuteczne uchylenie się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku wymaga spełnienia przesłanek określonych w art. 1019 k.c. oraz w przepisach części ogólnej kodeksu cywilnego dotyczących wad oświadczenia woli w związku z czym uwzględnienie wniosku o zatwierdzenie takiego uchylenia jest możliwe jedynie wtedy, gdy przedmiotowe przesłanki zostaną spełnione, a w szczególności, że zachowane zostały ustawowe terminy przewidziane dla określonych czynności.

Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, pomimo przeciwnego stanowiska skarżącej, nakazuje przychylić się do zapatrywania Sądu I instancji, że skarżąca dowiedziała się o tym, że spadek po jej ojcu może być obciążony długami, najpóźniej w październiku 2016 roku, kiedy otrzymała odpis wniosku, w sprawie z wniosku W. M. o stwierdzenie nabycia spadku po A. W., która toczyła się w Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi pod sygn. akt III Ns 1160/16. W sprawie tej wnioskodawca cofnął wniosek a uczestniczka E. W. cofnęła złożony wówczas wniosek o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku. W takich okolicznościach prawidłowo Sąd Rejonowy uznał, że uprawnienie E. W. do uchylenia się od skutków prawnych

niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku wygasło, po upływie rocznego terminu od wykrycia błędu co do przedmiotu spadku, tj. najpóźniej w październiku 2017 roku (art. 1019 k.c., art. 88 § 1 k.c.).

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oddalił apelację uczestniczki jako bezzasadną.